

ПРИМІРНИЙ АЛГОРИТМ
дій населення Закарпатської області за сигналами
оповіщення цивільного захисту
„Увагавсім”, „Повітряна тривога”

І. Алгоритм дій вчителя та відповідальної особи під час проведення навчальних занять

Підготовчі заходи:

1. Учасники освітнього процесу мають заздалегідь бути ознайомлені з місцем розташування споруд фонду захисних споруд (сховища, протирадіаційні укриття, споруди подвійного призначення, найпростіші укриття), а також правилами поведінки під час евакуації та укриття в захисних спорудах.

2. Якщо за однією захисною спорудою закріплено більше одного закладу, то розподіл учасників освітнього процесу за наявними спорудами фонду захисних споруд відбувається з урахуванням їх місткості та розташування на місцевості.

3. Учасники освітнього процесу заздалегідь повинні вміти виконувати заходи з Плану реагування на надзвичайні ситуації або Інструкції навчального закладу, які передбачені на випадок отримання сигналу.

4. Заклад освіти заздалегідь повинен розмістити всі покажчики напрямку руху для швидкого та безпечного проведення евакуаційних заходів учасників освітнього процесу.

5. Під час евакуації та укриття в захисній споруді учасників освітнього процесу має супроводжувати відповідальна особа з числа працівників освітнього закладу.

6. Заздалегідь встановлюються відповідальні особи, які після евакуації перевіряють заклад на наявність присутніх учнів за межами захисної споруди.

Порядок дій при отриманні сигналу:

1. Відповідальна особа у разі надходження сигналу вмикає наявну систему оповіщення навчального закладу.

2. Вчитель має миттєво сповістити учнів (словесно) про загрозу або виникнення надзвичайної ситуації та припинити навчальне заняття.

3. Відповідальна особа разом із вчителями має скоординувати хід евакуації учнів від класу до захисної споруди (укриття).

4. Класи, в яких викладають вчителі, мають бути організовані для негайного пересування двома колонами в приміщенні класу та швидкого залишення кабінету. За можливості учні самоорганізуються для залишення кабінету та руху до захисної споруди. При обмеженому просторі для пересування учні залишають приміщення групами.

5. Відповідальні особи за евакуацію повинні знаходитись у заздалегідь визначених місцях та допомогти в організації та регулюванні швидкого руху до захисної споруди. До вчителів, які супроводжують молодші класи, приставити помічників.

6. Медичний працівник повинен знаходитись у відведеному для нього місці для швидкого надання медичної допомоги.

7. Відповідальні особи за евакуацію повинні знаходитись біля виходу із захисної споруди для здійснення контролю за порядком укриття учасників освітнього процесу та швидкого реагування у разі, якщо виявиться, що хтось відсутній.

8. Учні або цілі класи, які знаходяться на подвір'ї закладу, під час сигналу тривоги повинні рухатися під наглядом вчителя або самостійно до захисної споруди.

9. У середині захисної споруди відповідальні особи повинні забезпечити, щоб учні швидко та обережно зайняли свої місця. Після того як усі учні займуть свої місця відповідальний за клас повинен перевірити наявність усіх учнів.

10. Під час перебування в захисній споруді вчителі та відповідальні особи повинні провести заходи, щоб заспокоїти дітей та всіх, хто знаходиться в ній.

II. Алгоритм дій водія громадського транспорту

1. Зупинити транспортний засіб у безпечному місці (на узбіччі дороги).

2. Поінформувати пасажирів про отриманий сигнал.

3. Вивести пасажирів з транспортного засобу, у разі наявності мало мобільних груп населення організувати за допомогою пасажирів (кондуктора) їх евакуацію.

4. Швидко, без паніки зайняти місце у найближчій захисній споруді (сховищі, підвальному приміщенні, паркінгу тощо).

5. Якщо захисної споруди поблизу немає, сховатися за бетонними плитами, бордюром, лягти у заглибленнях землі, згрупуватися та закрити голову руками.

III. Алгоритм дій персоналу та відвідувачів у торговельно-розважальних центрах та інших торговельних комплексах

Рекомендації власникам:

1. Забезпечити наявність та готовність системи оповіщення на випадок надзвичайної ситуації воєнного характеру.

2. Визначити найближчі укриття для відвідувачів та персоналу.

3. Позначити маршрути евакуації до укриттів.

4. Призначити осіб, відповідальних за оповіщення, відкриття дверей запасних евакуаційних виходів, забезпечення порядку під час евакуації, збереження майна тощо.

5. Розробити чітку інструкцію для працівників щодо дій за сигналом та провести з ними тренування.

6. Розмістити на видному місці інформацію для відвідувачів щодо порядку дій за сигналом.

7. Періодично доводити інформацію до відвідувачів щодо дій у разі загрози та виникнення надзвичайної ситуації (гучномовним зв'язком, пам'ятками, буклетами тощо).

8. Організувати швидку евакуацію відвідувачів та персоналу у разі загрози.

9. Перевірити відсутність людей у приміщеннях після евакуації.

10. За необхідності вжити обмежувальні заходи щодо кількості відвідувачів.

Рекомендації відвідувачам:

1. Ознайомитися з інформацією щодо дій у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій під час перебування у закладі.

2. Дотримуватися правил поведінки у місцях масового перебування людей.

3. Не залишати неповнолітніх дітей без нагляду.

4. Уважно стежити за сигналами системи оповіщення та оголошеннями адміністрації закладу.

5. Неухильно виконувати вказівки адміністрації закладу.

6. У разі оголошення евакуації негайно залишити приміщення, зберігаючи спокій.

7. Під час евакуації не користуватися ліфтами, спускатися сходами, прямувати визначеними маршрутами евакуації до визначених укриттів.

8. Швидко, без паніки зайняти місце у найближчій захисній споруді (сховищі, підвальному приміщенні, паркінгу тощо).

9. Якщо захисної споруди поблизу немає, сховатися за бетонними плитами, бордюром, лягти у заглибленнях землі, згрупуватися та закрити голову руками.

10. При виникненні паніки зберігайте спокій та здатність швидко і правильно оцінювати ситуацію.

11. За необхідності надати допомогу тим, хто її потребує.

Основні вимоги до найпростіших укриттів

1. Забезпечені електроживленням, штучним освітленням, системами водопроводу та каналізації. За відсутності в об'єктах будівництва водопостачання і каналізації вони повинні мати запас бутильованої води та окремі приміщення для встановлення виносних ємностей для нечистот.

2. Не мають великих отворів у зовнішніх огорожувальних конструкціях, а наявні отвори (крім дверних) забезпечують можливість їх закладки (мішками з піском або ґрунтом, бетонними блоками, цегляною кладкою тощо).

3. Забезпечені не менше ніж двома евакуаційними виходами, один з яких може бути аварійним (у разі планування укриття менше 50 осіб нормами допускається наявність одного евакуаційного виходу).

4. Через приміщення, призначені для перебування населення не проходять водопровідні та каналізаційні магістралі, інші магістральні інженерні комунікації (за винятком внутрішньо будинкових інженерних мереж).

5. Висота приміщень об'єктів, зокрема дверних отворів, становить не менше 2 м (в окремих випадках не менше 1,8 м). Ширина дверних отворів становить не менше ніж 0,9 м (в окремих випадках не менше 0,8 м). Перетинання дверних отворів будівельними конструкціями або інженерними комунікаціями не допускається.

6. Отвори при входах (виходах) закриваються посиленими дверми із негорючих матеріалів (металевими або дерев'яними, оббитими залізом) або захисними екранами (кам'яними, цегляними або залізобетонними) на висоту не менше 1,7 м;

7. Об'єкт перебуває у задовільному санітарному та протипожежному стані (відповідно до норм протипожежних та санітарних правил).

8. Місткість вираховується з розрахунку: 0,6 м² площі основних приміщень на одну особу. За можливості розміщення двоярусних нар площу можно бути зменшено до 0,5 м² на одну особу, при триярусному – до 0,4 м² на одну особу.

9. У разі використання приміщень на перших поверхах необхідні захисні властивості як правило забезпечують об'єкти зі стінами 2–2,5 цеглини завтовшки, або з цільних залізобетонних конструкцій (блоків, панелей) товщиною від 56 см. Відповідні захисні властивості також забезпечує шар ґрунту товщиною 67 – 78 см (мішок з піском (ґрунтом), укладений поперек конструкції (ряду)).